

קצור הלכות פורים והלכות נזקי פורים מהרב המשוגע ר' שמעריל שליט"א

- (א) חייב אינש לבסומי בפוריא וכו'. וכמה הוא שיער זה? יש שותים ד' כוסות כנגד "חייב אינש לבסומי בפוריא". ויש שותין ז' כוסות, לכלול "עד דלא ידע". יש שותין י"ב, כנגד כל המילין עד "לברוך מרדכי". וכל זה הוא רק לצאת ידי חובתו. אבל כל המרבה, הרי זה משובח.
- (ב) מוזגין לו כוס ראשון מיד אחר "אשר הניא". ומה שותין? אדם זקן ישותה יין משום דעת זקנים נוחה הימנו. אבל בחור לא ישותה יין משום שהוא נוהג כזקן, ומחזי כיוהרא. וזקן ששותה שכר או משקה חריף כמו וויסקי, הרי הוא נוהג כבחור, והוא נקרא זקן ממרא.
- (ג) בכל השנה אנו מזמרינן "כי בא מועד", אבל בפורים אנו מזמרינן "בא מועד כ"י", לרמז שבא מועד של קיא.
- (ד) נוהגין לשתות ולשמוח הרבה יותר בליל ב', כי בשנת תש"ס גזרו גזירה להשמיד להרוג ולאבד את ליל ב' של פורים ושילתה ה"בוז", אבל דידן נצח, ולבחורים היתה אורה ושמחה וששון ו"ליקר", וקימו וקבלו ליל משתה ושמחה ושחוק והוללות יותר מדי.
- (ה) אסור להורות אחר שתית רביעית. בד"א, כששתה מהבבוק עצמו. אבל אם הוא שותה מכוס, מותר, שהתורה היא תבלין, ותבלין מותרין בכלי שני. ועוד טעם שלא לשתות מהבבוק עצמו הוא משום דעירוי מכלי ראשון מבשל כקליפה, ושמעתי מחסיד אחד שבכדי לתקן העולם, צריך למעט בקליפות.
- (ו) וכ"ז? הוא בלימוד קל. אבל אם הוא רוצה לפלפל, אסור, משום שפלפול הוא מקלי הבישול, וימתין עד שנתקררה דעתו יפה מן היין.
- (ז) מה בגדר פלפול? כל מה שקורין פלפול במקום ההוא. כגון, בישיבות של בריסק, אסור לפלפל בחידושי רב ברוך בער ליבויץ. בחפץ חיים, אסור לפלפל בדברי הרב הענק ליבויץ. ובישיבה אוניווערסיטה, אסור לפלפל בחדושי נחמה ליבויץ.
- (ח) ומאימת יכולים לפלפל עוד? בחפץ חיים, החמיר הראש הישבה שלא לעשות שום פלפול, אפילו הכנה לפלפול שעור, עד אחר פסח. והתיר להבחורים להכין בשביל פלפול שעור באיסרו חג של פסח. והחמיר להאברכים שלא לפלפל עד היום אחר זה. והחמיר עוד לעצמו שלא לעשות פלפול עד אייר. ויש מן הבחורים שמחמירין כהאברכים, ויש מן תרוויהו שמחמירין כהראש הישיבה. ולולא דמסתפינא אמינא שכל המחמיר כהראש הישיבה, תבא עליו ברכה. (וי"א תבא אליו ההנהלה, וצריך עיון לדינא).
- (ט) מי שיכול לקרות קונטרס זו, בודאי לא יצא ידי חובתו בפורים, וצריך לשתות עוד.

הלכות נזקי פורים

- ארבעה אבות וכו'. מקשין העולם, והלא רק שלשה אבות היו! יש מתרצין בדוחק שהמילה "אבות" קאי על מילת "נזיקין". אבל אני הצעיר ר' שמעריל רוצה לתרץ באופן אחר, דהיינו שיש ליעקב שני שמות: "יעקב", ו"ישראל". ושמעתי מחסיד אחד ש"יעקב" הוא השם של בחינת הגלות, ו"ישראל" הוא השם של בחינת הגאולה. וממילא יש באמת ד' אבות.
- (א) ארבעה אבות נזיקין בפורים הן: אדם, שור, בור, ואש.
- (ב) ארבעה אבות כיצד? אדם היינו איש שבדאי שותה לקיים מצות פורים, אך עדיין לא נתקל בדבורו ודעתו. שור היינו איש ששתה כ"כ עד דאיתקיל מילוליה ודעתיה, אך עדיין הוא הולך ומזיק. בור היינו אבן, אדם שנתאבן, ששתה כ"כ עד שהוא ישן על הארץ ודומם כאבן. ואש הוא אחד משלשתן שמעשן סגריות.
- (ג) נוהגין למחול נזקין קטנים בפורים. בד"א, באיש שהוא שור. אבל איש שהוא אדם בודאי חייב. ולכך טוב להיות במדרגת שור. כגון, אדם שדרס על האבן (דהיינו איש ישן על הארץ כנ"ל) חייב בד' דברים, ואילו שור פטור משום רגל ברשות הרבים. וכן שן, אם שותה מיין חברו.
- (ד) זה בא בכדו של וויסקי וזה בא בחביתו של שכר והוזקו זה בזה, חייב השותה שכר, משום דמסתמא לא היה שכור כ"כ, והיה אדם. ולא שור.
- (ה) אדם שנתקל על האבן (אדם שנתאבן כנ"ל), חייב האבן. ואע"ג דמוחלן נזקין בפורים, שאני הכא שהאבן הוא בור ולא ירא חטא, והאדם שנתקל הוא עכשו על הארץ. ולפיכך הוא עם הארץ ולא חסיד, ורוצה לגבות נזקיו. ואם נתקל באבן ונחבט בקרקע, צ"ע לדינא.
- (ו) שור שהיה רובץ על הארץ, או אדם שנתאבן על הארץ, אין רשות רק לסגויי עליו ולא לבעוטי ביה.
- (ז) אש היינו מי שמעשן סגריות בפורים. ולא דים שהמעשנים מזיקים בגדי אחרים, אלא שהם הורגים את עצמם ואת אחרים בשביל הנאה מועטת. לפיכך עישון סגריות הוא אב לנזקין ואב לטומאה ואב למיתה. ולכאורה מי שהוא מעשן הוא רודף וניתן להצילו בנפשו. ואפשר ללמד זכות עליו, כי המעשן מרבה בניצוצות, ושמעתי מחסיד אחד שצריך להרבות בניצוצות כדי לתקן העולם. וא"כ ישר כוחו של המעשן, שמוסר נפשו ונפשות חבריו בשביל תקון עולם.
- (ח) אם יש לפניו בסעודת פורים עוף ובשר, ישתדל ליקח הבשר תחילה, משום דקיימא לן כרבה דבשר מעיקרא אזולין.
- (ט) מותר להדפיס פורים תורה רק בחודש אדר, שהוא שעת הוצאת הזבלים.
- (י) האי מאן דבעי למהוי חסידא, לקיים מילי דניזקין. פירוש, מי שרוצה להיות חסיד יקיים מילי דניזקין. וי"א מילי דאבות, וי"א מילי דברכות. כך היא הגירסא לפנינו. אבל שמעתי מחסיד אחד שבדאי ט"ס הוא, שכל בר בי רבי דחד יומא יודע שכדי להיות חסיד, צריך לקיים מילי דחסידות, כגון טבילה במקוה כל ערב שבת, אמירת "לשם יחוד", וכדומה. גם אמר לי החסיד דמילי דנזקין ומילי דאבות
- (מחוסר קצת כאן מהכתב יד, וחבל על דאבדן)

יש משקה שקורין אותו שכר בלשון קודש, בירה בעברית, ו"ביר" באנגלית. ויש לו דינים מיוחדים, כנתבאר לקמן.

- (יא) מי שהיה אוכל חתיכת בשר פרה בשעת סעודת פורים, אצל חברו שהיה שותה בירה, ונפל חתיכת הבשר בתוך בירה של חברו, יכול לומר לחברו "תוראי בבירך אשכחיתיה".
- (יב) מי שהיה שותה ביר ונפל הביר מידו, אם הפקירו אחר נפילת אונס, יכול לומר "האי בירא לאו אנא כריתיה".
- (יג) המשלח את בירו ביד חש"ו (דהיינו "מתיבתא בחור"), והזיק בו את החש"ו, פטור המשלח משום דצוותא דחש"ו קגרים. אבל מ"מ חייב המשלח בידי שמים, ואסור לשתות עוד, שלא יהא חוטא שכור.

- (יד) מפני שהלילה הוא ל' יום קודם החג, נדבר קצת בעניני פסח. השתא דאמרת דכל שאוכל דבר ע"י הדחק נחשב כאורחיה, האי שונרא דאכיל לגדיא דזבן אבא בתרי זוזי, אורחיה הוא וחייב לשלם בעדו נזק שלם. ואפילו אם תאמר שמשונה היא, אפ"ה נחשב כאורחיה אחר הגדת עדות של אלפיים שנה.
- (טו) מוזגין לו כוס שבע ועשרים ומאה בסוף מסיבה ב', והוא הכוס של ברכה.
- (טז) אימתי מתפללין שחרית בשושן פורים? המנין של הפשט הוא 7:30, בישיבה של מטה. אבל יש מנין של סוד בישיבה של מעלה, והוא בשעת 8:40, כי סו"י קריאת שמע הוא 8:59. ואסור לגלות הסוד למי שאינו ראוי לדעת סוד זו (כגון ההנהלה)